

Voor de beide sterkten kan — naar mij door een apotheker wordt medegedeeld — het volgende voorschrift gelden: 10 g (2 g) oxyd. calcicum (ongeblyschte kalk) blusschen met 50 g (20 g) kokend water, na 15 minuten 20 (5) deelen sulf. depuratum toevoegen die gemengd zijn met 100 deelen water, vervolgens 1 uur koken, de verdampde hoeveelheid water aanvullen en dan filtreren of afgieten. De aldus verkregen oplossing bevat calciumpentasulfide (CaS_5) en calciumthiosulfaat (CaS_2O_3) en moet in geheel gevulde flesschen bewaard worden.

Ik kan hier nog aan toevoegen, dat dit goedkoop middel ook aanbevolen wordt (*N. T. v. G.* 1917, I, 729 Referent) als een voortreffelijk middel tegen luizen daar het ook neten doodt. Het haar wordt er mee ingepenseeld of ingewreven. De gele kleur die ontstaat, is na een paar dagen weer verdwenen.

Misschien zijn er nog artsen, apothekers of chemici, die het bovenstaande op voor de practijk van belang zijnde wijze kunnen aanvullen of verbeteren. Iedere praktische wenk is thans van groote beteekenis.

Rotterdam, 12 April 1942

E. H. HERMANS

SCABIESBESTRIJDING

Collega A. H. M. E. LOMMEN steekt collega E. H. HERMANS een hart onder den riem en schrijft woordelijk: „over het geheel genomen ben ik het met collega HERMANS volkomen eens”. Maar terstond daarna laat LOMMEN de beschrijving volgen van de scabieskuur zooals hij die laat toepassen, en die groote en vele verschillen toont met HERMANS' aanwijzingen voor de behandeling van schurft. Dit is eigenlijk weer misleidend voor de lezers! Ik zal trachten de groote verschillen duidelijk te maken.

1e. HERMANS geeft aanwijzingen voor de scabieskuur om des avonds thuis toe te passen. LOMMEN echter laat de patiënten steeds in hetzelfde ziekenhuis behandelen en maakt slechts een uitzondering voor intelligente personen.

2e. HERMANS laat de patiënten 's nachts geen handschoenen dragen. LOMMEN echter beveelt handschoenen aan.

3e. HERMANS voegt 10 pCt. van den sterk alcalisch reageerende carbonas kalicus in de zwavelvaseline toe. LOMMEN echter 5 pCt., dus precies de helft daarvan.

4e. HERMANS laat de patiënten krachtig schuieren met een borstel. LOMMEN echter laat dit achterwege.

5e. HERMANS laat de schurftzalf, die 10 pCt. carbonas kalicus bevat, krachtig inwrijven. LOMMEN echter laat de zalf, die 5 pCt. carbonas kalicus bevat, insmeren.

6e. HERMANS laat den patiënt na 2 dagen gewoon baden. LOMMEN echter legt den nadruk op een bad zonder zeep.

7e. HERMANS laat de patiënten na dat bad zich inwrijven met speksteenpoeder. LOMMEN echter behandelt hen „eenige” dagen met „een of andere zachte zalf of crème”.

8e. HERMANS behandelt in het gein de scabieslijders, ook die met zeer lichte of „nog nauwelijks” waarneembare verschijnselen. LOMMEN echter laat alle gezinsleden zonder uitzondering, dus ook hen die geen scabies hebben, een schurftkuur ondergaan.

Hoewel collega LOMMEN de door mij aangegeven behandeling liever buiten beschouwing laat, gaat hij toch op volgens hem twee kenmerkende bijzonderheden daarvan in, namelijk op de *mogelijke* reactie van den patiënt op deze kuur en op den duur van deze kuur. Van wat LOMMEN voor de patiënten zeker niet aangenamer lijkt, verklaren de patiënten die met beide behandelingsmethodes hebben kennis gemaakt, meestal spontaan het tegendeel.

De duur van de door mij geadviseerde scabiesbehandeling lijkt op het oog langer dan die zoogenaamde 2-daagsche kuur. Maar in feite is de patiënt na die 2-daagsche kuur niet genezen, daar hij bij deze schurftbehandeling in den regel een fiksche dermatitis of een eczeem oploopt, die daarna moeten genezen. En daarmee gaan in den regel meer dan 5 dagen heen.

Ik drukte dit vroeger (*N. T. v. G.*, 1936, blz. 3935) als volgt uit: „Bij de geneeskundige behandeling van schurft streven de meeste artsen er naar de scabiesparasieten snel te dooden, en daarbij zien zij den patiënt zelf als het ware over het hoofd”. En de patiënt is ook hierbij mijns inziens hoofdzaak.

LOMMEN kan zijn schurftlijders zich met een koffertje naar het ziekenhuis laten begeven

voor behandeling en ontsmetting. Maar zeer vele medici practici van het platteland zijn voor hun scabiespatiënten daarvan verstoken, en wij schrijven toch vooral ook in dit *Tijdschrift* voor hen, omdat hun moeilijkheden het grootst zijn. Ik kan het niet zóó bekijken of mijn methode blijft de goedkoopste en de minst irriterende voor de huid met alle voordeelen van dien, terwijl de rompslomp van desinfectie daarbij kan worden gemist, waardoor in het algemeen de kuur het gemakkelijkst door de patiënten, in welken uithoek van ons land zij zich ook bevinden, kan worden toegepast.

In mijn critiek op de diagnose en behandeling van scabies van ZURHELLE (*N. T. v. G.*, 1940, blz. 1509) in het *N. T. v. G.*, 1940, blz. 1670 wees ik er terloops op, op blz. 1671, dat ik in 1936 bij een experimenteel onderzoek aangaande verschillende scabiesmedicamenten 761 proeven nam op 166 *clinisch* waargenomen proefpersonen.

En hier volgen eenige resultaten van die te Batavia in het K.P.M.-Ziekenhuis genomen proeven aangaande de prikkelbaarheid van die medicamenten op de huid. Ik nam zogenaamde lapjesproeven op de huid van de buigzijde der bovenarmen van meestal een dozijn proefpersonen tegelijk.

De huidreacties die na 24 uren konden worden waargenomen, deelde ik in vier groepen in te weten nihil, licht erytheem, erytheem en dermatitis, welke ik respectievelijk met de cijfers 0, 1, 2 en 3 aanduidde. De som der cijfers voor 12 proefpersonen was gemiddeld voor:

25 pCt. sulf. praecip. in reuzel	1/2
25 „ „ „ in zeer ranzigen reuzel	1
25 „ „ „ in ol. sesami	1/4
25 „ „ „ in ol. cocos	1/2
25 „ „ „ in vaselinum flavum	8
25 „ „ „ in vasel. flavum CHESEBROUGH	10 (zie recept van LOMMEN)
25 „ „ „ in vasel. album CHESEBROUGH	9
mitigal	3
ung. ad scabiem (<i>Ned. Pharm.</i> 5e uitgave)	25 1/3

Hieruit ziet men dus, dat men het dure vaselinum flavum CHESEBROUGH (in 1936 kostte te Batavia per kg het vaselinum flavum ongeveer f 0.20, vaselinum flavum CHESEBROUGH ongeveer f 1.30, vaselinum album CHESEBROUGH ongeveer f 2.50) liever niet moet voorschrijven in een schurftzalf, omdat het zeker geen voordeelen biedt. Ook hieromtrent slaat dus collega LOMMEN mijns inziens de plank mis.

Het mitigal, een cyclisch sulfide, dat ongeveer 25 pCt. gebonden zwavel bevat, prikkelt de huid meer dan 25 pCt. zwavel-reuzel, 25 pCt. zwavel-sesamoliel en 25 pCt. zwavel-cocosolie, doch minder dan 25 pCt. zwavel-vaseline.

Als mitigal niet zoo duur was, zou het dus op het oogenblik, nu reuzel en de genoemde oliën voor dat doel niet verkrijgbaar zijn, de voorkeur verdienen. In 1936 was het echter ruim 20 maal zoo duur als 25 pCt. zwavel-vaseline.

In het hierboven gegeven lijstje komt ook duidelijk tot uiting hoezeer het unguentum ad scabiem uit onze *Pharmacopee*, 5e uitgave, de huid prikkelt.

Haarlem, 13 April 1942

P. J. VAN PUTTE

BERICHTEN

BUITENLAND

DUITSCHLAND. — VLEKTYPHUSVACCINE. De BEHRING-fabrieken te Marburg hebben te Lemberg een inrichting gemaakt tot het bereiden van vlektyphusvaccine op groote schaal. Men zal niet te werk gaan volgens de methode van WEIGL doch de Rickettsia's kweken in het bebroede kippenei. Ook overigens neemt men omvangrijke maatregelen tot het uitroeien van den vlektyphus. Alle plaatsen van eenig belang in het bedreigde gebied worden voorzien van ontluizingsstations, tot het gebruik van welke de bevolking wordt verplicht. Voorts worden waschdagen ingevoerd op welke alle dorpelingen onder ambtelijk toezicht zijn gedwongen hun kleeren te reinigen (*Münchener medizinische Wochenschrift*, 1942, blz. 276).